

der hænge nøie sammen, hvorom min Mening aldrig har været skilt. Det ene er selve Lokammersystemet, saaledes som man har kunnet faae det tilveiebragt her, og det andet er Besnyttelsen af den saakaldte forenede Rigsdag, som jeg under en saadan Form af Lokammersystemet troede maatte have en større Betydning og en større Virksomhed. Men det er en Bemærkning, som jeg kun i Forbigaaende har troet at maatte gjøre.

Den hele Grundlovsforhandling har hidtil havt sit væsentligste Punct, hvorom den dreiede sig, i hvad der i det nu foreliggende Forslag udgjør § 5, i Bestemmelsen om, hvorledes den specielle Grundlovs Modification skulde stille sig til Fællesforfatningen for hele Monarchiet, og det har dreiet sig om den danske Rigsdags Ret og Forpligtelse til, førend Modificationen indtraadte i den særlige Grundlov, at skaffe sig Kundskab om, hvorledes Fællesforfatningen vilde blive. Jeg skal ikke gaae langt ind i en Sag, der er drøftet saameget, at jeg maa antage, at de Fleste have derom dannet sig deres faste Mening. Jeg skal altsaa ikke gaae tilbage til at argumentere fra hvad en tidligere Premierminister har erklæret om Forhandlingen af Grundlovens Forandring, og hvorledes hans Uttringer kunne være at forstaae, eller om der er indtruffet Noget, som kunde have betaget hine Uttringer deres Betydninger; thi jeg kan ikke knytte det, som for mig skal være det Afgjørende, til enkelte Uttringer, fremkomne i en Tid, hvor Forestillingerne endnu ikke havde klaret sig. Jeg har saa tidligt, som jeg troer nogen Anden, ikke blot erkjendt, men udtalt mig, og udtalt det paa et andet Sted offentligt, om de Forandringer, vi gik imøde, og paa hvilke vi maatte forberede os, Forandringer, der i Virkeligheden tildeels vare indtraadte som Følge af Kundgjørelsen af 28de Januar 1852. Til en af disse Forandringer, som jeg har forudsæet, hører efter min Mening, at Fællesforfatningen ikke kunde blive vedtagen — jeg siger vedtagen — af den danske Rigsdag, — Andre troe, at det er anderledes; men det er den Mening, som jeg vedkjender mig. Jeg troer ikke, at det gaar an at skabe en Forfatning for hele Monarchiet saaledes, at den vedtages

af Repræsentationen i den ene Statsdeel og ikke af Repræsentationen for den anden Statsdeel; det er sandt; men, ligesaa sandt dette er for mig, ligesaa sandt er det, at nu engang det danske Folk i Kongeriget Danmark har faaet en contractmæssig Stilling ligeoverfor Regenten, hvoraf følger, at man ikke i Form kan komme ud derover, saa at, førend det danske Folk igjennem Rigsdagen giver Afkald paa hvad det har, saa maa det vide, hvad der sættes istedet derfor. Det er denne Betragtning, hvorpaa jeg stiller mig. Jeg troer, at det er Resultatet, at den Fællesforfatning, der skal fremkomme, maa være ligemeget vedtagen eller ligelidet vedtagen af alle Landsdele i Monarchiet; men, for at den kan træde i Live, er det en Betingelse, at den Statsdeel, der, og ikke uden Fortjeneste, er i Besiddelse af en fuldgyldig Rigsforsamling, giver sit Samtykke dertil med Bevidsthed om, hvad den foretager sig. Jeg siger altsaa, at der maa være en Kundskab tilstede, hvorefter Modificationerne i Kongerigets Forfatning gjøres, og denne Kundskab maa være tilstede, som jeg strax skal sige, ogsaa af en anden Grund. Man maa kjende, hvad man faaer, for at kunne tage en Bestemmelse; man maa kjende, hvad man faaer i det Hele taget, for at see, om det, man beholder, passer til det Hele. Jeg skal strax gaae ind paa denne Betragtning. Der er sagt, at der ikke forlanges andre Forandringer i den danske Grundlov end dem, der følge af Fællesforfatningen. Nu er det for mig ikke klart, hvorledes man kan gjøre de Forandringer, der ere nødvendige i en speciel Grundlov for een Deel af Monarchiet, uden at kjende selve den Fællesforfatning, hvoraf Nødvendigheden derfor skulde fremgaae. Man har sat hele Sagen i en Udskillelse af Gjenstandene; man har sagt, at visse Gjenstande skulde udsondres som tilhørende Fællesforfatningen, og visse andre skulde blive tilbage som tilhørende Specialforfatningen, og at saa kunde man jo vedtage Specialforfatningen for disse Gjenstande. Det er det, jeg kan ikke gaae ind paa; jeg kan ikke gaae ind derpaa, fordi jeg mener det meget alvorligt med det, som jeg troer efter de politiske Forhold nødvendige, hele danske Monarchie og med hvad jeg anseer for nødvendigt for det